

Masarykova Univerzita

Chovatelství, vedení sbírek

Vodní savci

Vypracovala:

Jana Opatřilová

Vodní savci žijící u nás - systém

(druhy navíc chované i v zajetí jsou vyznačeny červenou barvou)

Řád: **hmyzožravci**

Čeleď : **rejskovití**

Rod: **rejsec vodní** (*Neomys fodiens*)

rejsec černý (*Neomys anomalus*)

Řád: **hlodavci**

Čeleď : **bobrovití**

Rod: **bobr evropský** (*Castor fiber*)

Čeleď : **nutriovití**

Rod: **nutrie** (*Castor corpus*)

Čeleď : **myšovité**

Rod: **hryzec vodní** (*Arvicola terrestris*)

ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*)

Řád: **šelmy**

Čeleď : **lasicovití**

Rod: **vydra říční** (*Lutra lutra*)

Historie a příčina chovu vodních savců u nás

Historie:

- V roce 1924 založil J. V. Kincl chov nutrií v Jablonném nad Orlicí (původ v Argentině).
- Chov ondater byl v Čechách založen osazením (Charvátova) rybníku Kocába u Dobříše. Roku 1905 zde bylo vysazeno 10 párů, které se do dnešní doby rozšířili po celém území ČR.
- Chov rejsce vodního má jen malý význam.

Příčiny:

- **kožešiny**
- maso

Rejsec vodní (*Neomys fodiens*)

Velikost: váha 10-25 g, délka 65-96 mm

Popis: - největší zástupce našich rejskovitých; hustá a jemná srst udržovaná kožními žlázami v mastném stavu; na hřbetě je sytě černý, někdy i se slabě stříbřitým nádechem, naproti tomu spodní strana je světlá, žlutobílá nebo šedavá - na krku i mezi předními končetinami se někdy objevují černé skvrny.

Zadní chodidla, a prsty na nich, lemují zvláštní tuhé, asi 4-5 mm dlouhé brvy, které zvětšují plochu tlapek při veslování

U dospělých jedinců lze na ocase rozeznat nápadný brvitý kýl i na ocase.

Výskyt: - převážně u členitých břehů vodních toků – mělké nory; na našem území ve všech přírodních biotopech

Potrava: - vodní bezobratlí, drobné rybky, pulci, mláďata savců, žížaly atd. ...

Zajímavost: - výskyt jedových žláz na spodní čelisti.

Chov:

- větší terárium s vodní nádrží (plocha dna má být alespoň 100x60 cm, výška není důležitá - plně postačuje 40 cm)
- bazén má tvořit 1/3 plochy dna. Dno pokryjeme vrstvou rašeliny a mechu a umístíme zde řadu úkrytů z kamenů.
- nádrž umístíme do chladnější místnosti, chováme je odděleně
- samice mívá až 10 mláďat, která se rodí po 20 dnech březosti. Mláďata se osamostatňují asi po měsíci. V jednom roce mohou mít až tři vrhy.
- krmíme nejméně dvakrát denně hmyzem, měkkýši, rybkami a myšaty. Ideální je přirozené krmení nasmýkaným vodním hmyzem. V nouzi jim můžeme podat i kousky masa. Potravu doplníme minerálními a vitamínovými preparáty.

nutrie (*Myocastor coypus*)

Velikost: váha 6-12 kg, délka 40-80 cm

Popis: - přizpůsobena k životu ve vodě a vlhkém prostředí; zavalité tělo s krátkým silným krkem, širokou hlavou a dlouhý, kuželovitý ocas pokrytý tmavými šupinami a řídce porostlý štětinovitými chlupy. Na zadních tlapkách jsou 4 prsty spojené plovací blánou. Chlopnovité nozdry se při potápění uzavírají, kvalitní srst chrání pokožku před sebemenším množstvím vody. Zbarvení je na hřbetě šedohnědé až tmavohnědé, naspodu bývá světlejší a na špičce čenichu vyniká větší bílá skvrna.

Výskyt: - mokřadní oblasti a okolí vodních toků; v březích douhé nory zakončené hnízdní komůrkou; v teplejších nížinách středních a východních Čech, Moravy a Slezska

Potrava: - vodní rostliny, traviny, plody a nepohrdnou ani menšími vodními živočichy

Zajímavost: - dožívají se až 15 let

Chov:

- několika způsoby: **chov v párech**
 - chov polygamií** (4-8 samic na 1 samce do větší klece)
 - polovolný chov** (na větších oplocených plochách na březích rybníků)
- v ohradách o rozměru 200x150 cm s výškou stěn 80 cm, asi 1/4 nádrže tvoří bazén hluboký okolo 50 cm
- vodu udržujeme čistou (nejvhodnější poblíž vodních zdrojů)
- budník (uvnitř sláma) - umístíme pár zvířat.
- samice po zjištění březosti odstavujeme do samostatných klecí.
- do chovu zařazujeme jedince ve věku okolo osmi měsíců s hmotností alespoň 4 kg
- říje probíhá v pravidelných 24-30 denních intervalech a trvá 2-4 dny.
- po porodu se říje dostavuje do několika dnů.
- za 128-133 dnů a rodí obvykle 4-6 mláďat.
- samice mohou mít až dva vrhy ročně; zvířata jsou plodná do 5-6 let

Krmivo:

- základní - zelené krmení a seno.
- v létě - luční tráva, jetelotravní směsi, vojtěška, zelená kukuřice..., seno se podává hrubší.
- zima - krmná řepa, mrkev, vařené brambory a drcené seno.
- celoročně - větve listnatých a ovocných dřevin

Krmíme dvakrát denně (na více místech), aby se k němu dostala i slabší zvířata a mláďata.

ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*)

Velikost: váha 1-1,6 kg, délka 25-40 cm

Popis: - náš největší hraboš ; ze stran nápadně zploštělý, lysý a drobnými šupinkami pokrytý ocas - jen o málo kratší než tělo, při plavání plní funkci kormidla; pohyb ve vodě usnadňují tuhé brvy na zadních chodidlech, plovací blány mezi prsty však nemá. Základní zbarvení je svrchu kaštanově hnědé až šedohnědé, břicho má světlejší žlutohnědý až šedohnědý odstín. U samců jsou u řitního otvoru velké pachové žlázy

Rozšířila se nejen v Čechách, ale i do Sousedních států a dnes v Evropě chybí pouze ve Skandinávii, na britských ostrovech a na jihu kontinentu. Původní obavy z neočekávaných škod se ukázaly jako liché a ondatra se bez větších problémů stala běžnou součástí našich mokřadních ekosystémů. "

Použité zdroje:

GAISLER, J. (2002): *Atlas savců České a Slovenské republiky*. Praha: Academia. 150 s.

ZICHA, O. & MAŇAS, M. *Biological Library* [online]. c1999-2007, poslední revize 18. 11. 2007 [cit. 19. 12. 2007]. Dostupný z www: <<http://www.biolib.cz/>>

Děkuji za pozornost